

BEST Fastighet AB

Ombud: advokat Johanna Olsson
johanna.olsson@sjutton34.se

Elektronisk delgivning

Överklagat beslut om tidsbegränsat bygglov för återvinningsstation på fastigheten Vreta 1:38 i Lekebergs kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Örebro län beslutar att avslå överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Sydnärke miljö- och byggnämnd (nämnden) beslutade den 14 december 2023, § 173, i ärende BYGG 2023-150, att på ansökan av Sydnärkes kommunalförbund med stöd av 9 kap. 33 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, bevilja tidsbegränsat bygglov för en återvinningsstation samt en skylt till och med den 30 juni 2028 på fastigheten Vreta 1:38 i Lekebergs kommun.

I beslutet anges bland annat följande. Ansökan avser bygglov för uppförande av en återvinningsstation med behållare och containrar för insamling och återvinning, samt en skylt med kontakt- och verksamhetsinformation. Åtgärden avses placeras på kvartersmark där återvinningsstation inte är förenlig med gällande användningssätt. Ansökan avser ett tidsbegränsat lov till och med den 30 juni 2028. Sökanden anför i sin ansökan att *”Den 1 januari 2024 kommer ansvaret för insamling av förpackningar att gå över från FTI AB till Sydnärkes kommunalförbund (via Lekebergs kommun). Användning av återvinningstationer som beskrivs i handlingen kommer att vara tillfälligt då insamlingen av hushållens förpackningar ska ske fastighetsnära senast 2027. Sydnärkes kommunalförbund bedömer att behovet av en återvinningstation endast finns under en övergångsfas och fram till att en nya insamlingsystem är etablerade.”* I likhet med resonemang

i dom från Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 10 juli 2020, i mål P 25-20, bedömer Samhällsbyggnad Sydnärke sammantaget att ansökan bör beviljas då behovet av återvinningsstation på platsen endast är begränsat till dess att hushållsnära sophämtning införts.

I en tjänsteskrivelse, vilken utgör beslutsunderlag, görs i huvudsak följande bedömning. Ansökan innebär avvikelser från planbestämmelserna/områdesbestämmelserna vad avser tillåtet användningssätt. Permanent lov kan därför inte ges enligt 9 kap. 30 § PBL. Av inlämnad redovisning från sökanden framgår att syftet med den sökta åtgärden inte är permanent på den aktuella platsen. Kostnaden för att utföra åtgärden bedöms som försvarbar utifrån den tid som lovet gäller. Anläggningen är lätt att demontera och marken återställas med enkla medel. Ansökan bedöms uppfylla kraven för tidsbegränsat bygglov enligt 9 kap. 33 § PBL. I en dom från Mark och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 10 juli 2020, i mål P 25-20, som gäller återvinningsstation på gatumark konstateras att då åtgärden endast behöver finnas på platsen tills dess att all insamling ska bli hushållsnära finns skäl för att bedöma behovet som tidsbegränsat. Då det endast är tal om enkla åtgärder såsom bortforsling av container bedömer Samhällsbyggnad Sydnärke att en separat avvecklingsplan inte är nödvändig. Tid för avveckling anses inte behöva preciseras mer än att åtgärden ska vara avvecklad när lovet giltighetstid går ut. Vad gäller åtgärdens placering nära bostäder och förskola och att denna skulle vara olämplig bedömer Samhällsbyggnad Sydnärke att buller kan uppstå, men att detta inte kommer att utgöra en betydande olägenhet och att de inte heller i övrigt kommer att innebära någon oacceptabel påverkan på omgivningen. Krav kan inte ställas på plank runt ÅVS:en på grund av utformningskrav. I likhet med resonemang i ovan nämnda dom bedömer Samhällsbyggnad Sydnärke sammantaget att ansökan bör beviljas.

BEST Fastighet AB (bolaget), fastigheten Vreta 2:11, överklagar nämndens beslut och yrkar att det ska upphävas. Bolaget anför i huvudsak följande till stöd för sitt överklagande. Åtgärden strider mot gällande detaljplan och kan inte anses utgöra en sådan mindre avvikelse som medger att tidsbegränsat bygglov kan medges. Av ansökan och beslut framgår inte när behovet av återvinningsstation på aktuell plats kan förväntas upphöra. Någon avvecklingsplan har inte redovisats, det vill säga att det inte är visat att åtgärden avses pågå under en begränsad tid. Det är heller inte visat hur avveckling ska ske. Ansökan uppfyller därmed inte kraven för att tidsbegränsat

bygglov ska kunna ges enligt 9 kap. 33 § PBL. För att en ansökan om tidsbegränsat bygglov ska kunna beviljas krävs det att den sökta åtgärden ska tillgodose ett tillfälligt behov. Det är alltså inte tillräckligt att åtgärden endast ska pågå under begränsad tid eller att det är lätt att montera ner den. Sökanden har inte visat att åtgärden endast tillgodoser ett tillfälligt behov. Enligt 9 kap. 33 § PBL kan lov ges för en åtgärd som uppfyller någon eller några men inte alla förutsättningar enligt 30-32 a §§. Ett tidsbegränsat bygglov får ges, om sökanden begär det och åtgärden avses pågå under en begränsad tid. Ett sådant lov ska ges, om åtgärden har stöd i en detaljplanebestämmelse om tillfällig användning av byggnad eller mark. Återvinningsstationen strider mot detaljplanen och är inte ett lämpligt komplement till centrumverksamheten. Med användning Centrum avses all sådan verksamhet som behöver ligga centralt eller på annat sätt ska vara lätt att nå för många människor och är lämplig att använda när syftet är att det ska finnas en blandning av verksamheter. I Centrum ingår en rad olika verksamheter så som butik, restaurang, kontor, gym, biograf, bibliotek, museum, bank, apotek osv. Även komplement till centrumverksamhet, exempelvis parkering, lastområde och de utrymmen som behövs för anställda, ingår i användningen Centrum. En återvinningsstation utgör inte ett komplement till den centrumverksamhet som anges i detaljplanen. Det vill säga att en återvinningsstation inte är nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt som Centrum. Förhållandena på platsen är sådana att avståndet mellan återvinningsstationen och närmaste bostadshus är 80 meter, idrottshall 75 meter och förskola 14 meter. Eftersom återvinningsstationen för med sig ökad trafik, buller och nedskräpning är det olämpligt att placera återvinningsstationen så nära bostadshus, idrottshall och förskola. Det är heller inte säkerställt, i detaljplan eller på annat sätt, hur ansvaret för skötsel säkerställts. Ansökan saknar helt en avvecklingsplan och det är alltså inte visat att behovet endast är tillfälligt. Sammanfattningsvis strider den beviljade åtgärden mot gällande detaljplan, åtgärden uppfyller inte ett tillfälligt behov och det saknas en avvecklingsplan. Förutsättningarna för tidsbegränsat lov är därmed inte uppfyllda.

Motivering till beslutet

Fastigheten Vreta 1:38 omfattas av en detaljplan (1814-P1115) som vann laga kraft den 2 juni 2015. Planens genomförandetid är 15 år från den dag då planen vinner laga kraft, genomförandetiden har således inte gått ut. Placeringen som ansökan avser utgörs enligt planen av kvartersmark med användningsbestämmelsen *Centrum*,

Bostäder, Vård, Handel, Kontor, Skola. Delar av ytan omfattas även av punktprickad mark med bestämmelsen *Byggnad får inte uppföras*.

Enligt 6 kap. 1 § första stycket 2 plan- och byggfördordningen (2011:338), PBF, krävs det bygglov för att anordna, inrätta, uppföra, flytta eller väsentligen ändra ett upplag eller en materialgård. Enligt 6 kap. 3 § första stycket PBF krävs bygglov för att inom detaljplan sätta upp, flytta eller väsentligen ändra en skylt.

Av 9 kap. 30 § PBL framgår att bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om åtgärden inte strider mot detaljplanen och åtgärden uppfyller de krav som följer av bl.a. 2 kap. 9 § PBL.

Enligt 2 kap. 9 § PBL får lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Vad beträffar de olägenheter som ska beaktas vid tillämpningen av 2 kap. 9 § PBL är det fråga om olägenheter för grannar i form av skymd sikt, sämre ljusförhållanden, luftföroreningar, lukt, risk för vattenpåverkan, buller, skakningar, störningar från trafik, ljus eller andra liknande störningar som inte är helt tillfälliga (prop. 1985/86:1 s. 484). Det ska vara fråga om väsentliga olägenheter för att dessa ska anses utgöra betydande olägenheter. Av praxis framgår att domstolarna är tämligen restriktiva med vad som utgör betydande olägenheter.

Av 9 kap. 33 § PBL framgår bl.a. att för en åtgärd som uppfyller någon eller några men inte alla förutsättningar enligt 30–32 a §§ får ett tidsbegränsat bygglov ges, om sökanden begär det och åtgärden avses att pågå under en begränsad tid. Ett tidsbegränsat bygglov får ges för högst tio år.

I förarbetena till bestämmelsen om tidsbegränsat bygglov (prop. 2006/07:122 s. 54) anfördes bland annat följande. Huvudregeln bör även i fortsättningen vara att permanent bygglov i första hand ska ges enligt 8 kap. 11 och 12 § plan- och bygglagen (nuvarande 9 kap. 30–31 b §§) för åtgärder som kräver bygglov. Först om sådant lov inte kan ges, bör ett tidsbegränsat lov bli aktuellt. För att ett tidsbegränsat bygglov ska kunna ges bör krävas att ett antal av kraven i 8 kap. 11 eller 12 §§ är uppfyllda. Vilka krav eller i vilken grad kraven ska vara uppfyllda får bedömas av byggnadsnämnden i det enskilda fallet, och de eventuella olägenheterna av åtgärden får

vägas mot nyttan av åtgärden. Normalt bör det krävas goda skäl för att ge bygglov för en åtgärd som bedöms innebära större olägenheter än som accepteras i fråga om bygglov som inte är tidsbegränsade. Samtidigt behöver det finnas ett visst handlingsutrymme för byggnadsnämnden att göra en avvägning. Ett grundläggande krav som dock normalt bör vara uppfyllt är kravet att en byggnad inte ska placeras så att den eller dess avsedda användning inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenhet för omgivningen enligt 3 kap. 2 § plan- och bygglagen (nuvarande 2 kap. 9 §). Regeringen delar inte kommitténs bedömning att åtgärdens varaktighet bör styra vilka krav som ska ställas. Syftet med den planerade åtgärden, snarare än dess planerade varaktighet, bör vara avgörande för vilka krav som är rimliga. Exempelvis måste en provisorisk byggnads avsedda användning vara avgörande för vilka krav som är rimliga att ställa.

Av handlingarna i ärendet framgår bland annat följande. Ansökan avser återvinningsstation. De materialslag som kommer att tas emot är avfall av glas, metall, plast, wellpapp/kartong samt tidningar. Återvinningsstationen avser uppta en yta på ca 730 m². Infart/utfart ansluts till områdets befintliga infart/utfart mot Vretalundsvägen. Återvinningsstationen avses placeras ca 80 meter från närmsta bostadshus, 75 meter från idrottshallen och 14 meter från förskolan.

Länsstyrelsen gör följande bedömning

Ansökan gäller ett tidsbegränsat bygglov för återvinningsstation. Enligt huvudregeln ska i första hand permanent bygglov beviljas för åtgärder som kräver bygglov. Endast om åtgärden uppfyller något eller några, men inte alla, förutsättningar för ett permanent bygglov kan ett tidsbegränsat bygglov ges – förutsatt att sökanden begär det och åtgärden avses att pågå under en begränsad tid. Detta har i rättspraxis tolkats som att behovet åtgärden behöver vara av tillfällig karaktär.

Att en åtgärd ska ha en tillfällig karaktär betyder dels att åtgärden i sig ska vara tillfällig. Det ska vara rimligt och realistiskt, med hänsyn till de tekniska och ekonomiska möjligheterna, att avveckla åtgärden och återställa platsen eller byggnaden. Det betyder även att åtgärden ska tillgodose ett tillfälligt behov. Det är inte tillräckligt att en åtgärd är lätt att demontera eller ta bort (jfr prop. 2006/07:122 sid. 51 och 53).

Det är den sökande som ska visa att behovet av åtgärden är av tillfällig karaktär, se Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 april 2015 i mål nr P 10151-14.

Av handlingarna i ärendet framgår att återvinningsstationen endast ska vara placerad på platsen under en tidsbegränsad period eftersom insamlingen av hushållens förpackningar ska övergå till att ske fastighetsnära senast 2027. Länsstyrelsen finner att sökanden därmed har visat att det får anses vara fråga om att tillgodose ett tillfälligt behov. Det föreligger inte några svårigheter att härefter återställa marken till ett planenligt användningssätt.

Därutöver krävs att inte alla förutsättningar för att bevilja ett permanent lov är uppfyllda. Som hinder för att bevilja permanent lov har nämnden anfört att åtgärden strider mot detaljplanen. Länsstyrelsen delar den bedömningen.

Ett grundläggande krav för att tidsbegränsat bygglov ska kunna beviljas är att åtgärdens placering eller användning inte utgör betydande olägenhet för omgivningen. Länsstyrelsen finner inte att de befarade olägenheterna som klaganden har åberopat är att betrakta som *betydande* på ett sådant sätt som avses i 2 kap. 9 § PBL.

Länsstyrelsen finner sammanfattningsvis att förutsättningarna enligt 9 kap. 33 § PBL för att bevilja tidsbegränsat bygglov är uppfyllda samt att nämnden har haft fog för sitt beslut. Vad klaganden har anfört vid Länsstyrelsen föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska således avslås.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Fredrik Thore med länsjurist Jenny Gånge som föredragande.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Kopia till

Sydnärke miljö- och byggnämnd, sydnarkemiljobygg@askersund.se

Sydnärkes kommunalförbund, Att. Nina Glattfelder,
nina.glattfelder@kf.sydnarke.se

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Örebro län antingen via e-post; orebro@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Örebro län, 701 86 Örebro.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, orebro@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 80 00. Ange diarienummer 292-2024.